

KÄSKKIRI

Rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse programmi toetamine

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. Reguleerimisala

1.1. Käskkirjaga reguleeritakse *ÜSS2021_2027* § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava perioodiks 2021–2027“ poliitikaeesmärgi 1 „Nutikam Eesti“ erieesmärgi 1 „Teadus- ja innovatsioonivõime ning kõrgetasemeliste tehnoloogiate kasutuselevõtu arendamine ja suurendamine“ meetme 21.1.1.1. „Ettevõtjate TAI-mahukuse ja teadmussiirde võimekuse suurendamine“ sekkumise 21.1.1.12 „Rakendusuuringute ja eksperimentaalarenduse programm“ rakendamiseks toetuse andmise tingimusi ja korda.

1.2. Käskkirja alusel toetatavad tegevused on käsitletavad strateegiliselt oluliste tegevuste kogumina Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 41 lõike 1 punkti 8 tähenduses, millega seonduvate teavitamistegevuste osas lähtub rakendusasutus Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ § 2 lõikes 5 sätestatust.

1.3. Käskkirjas sätestatud kulude abikõlblikkusele, toetuse maksmisele, aruannete esitamisele, toetuse tagasinõudmisele ning elluviija ja partneri kohustuste osas kohaldatakse ühendmäärust käskkirjas toodud erisustega.

1.4. Toetuse maksmiseks vajalikud dokumendid ja aruanded esitatakse *ÜSS2021_2027* § 21 lõikes 3 sätestatud e-toetuse keskkonna kaudu.

1.5. Toetuse andmise eesmärk

Toetuse andmise eesmärk on teadus- ja arendustegevuse (edaspidi ka *TA-tegevus*) edendamisega panustada tootlikkuse ja konkurentsivõime tõusu, selleks:

1.5.1 kasvatada ettevõtjas lisandväärtuse ja tootlikkuse kasvu soodustavat teadlikkust;

1.5.2. suurendada ettevõtjas tehtavat TA-tegevust ja sellega tegelevate töötajate arvu;

1.5.3 rakendada ettevõtjas jätkusuutlikkuse, ringmajanduse ja vastutustundlikkuse põhimõtteid;

1.5.4. suurendada ettevõtjas väärtust läbi intellektuaalomandi kasvu.

1.6. Seosed strategiadokumentidega

1.6.1. Käskkiri aitab kaasa Vabariigi Valitsuse 15. juuli 2021 istungil heaks kiidetud „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035“¹ (edaspidi *TAIE 2021–2035*) eesmärkide saavutamisele.

1.6.2. Toetuse andmise tingimused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706) artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja panustavad Riigikogu 12. mai 2021 otsusega heaks kiidetud riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi *Eesti 2035*) aluspõhimõtete hoidmisesse, sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ saavutamisse ning soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust ja regionaalarengut toetaval moel näitajate „Tööjõu tootlikkus osakaaluna EL keskmisest“, „TA kulud erasektoris“ ja „Kasvuhoonegaaside netoheide CO₂ ekvivalenttonnides“, „Väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL 27 keskmisest“, „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“, „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“ ja „Ligipääsetavuse näitaja“ saavutamisse.

1.6.3. Käskkiri toetab teadus- ja arendustegevuse ning ettevõtluse tulemusvaldkonna programmi „Teadmussiirde programm“ meetme 1 „Ettevõtjate TAI-mahukuse ja teadmussiirde võimekuse suurendamine“ tegevuse 1.1 „Ettevõtjate innovatsiooni-, digi- ja rohepöörde soodustamine“ eesmärkide saavutamist.

2. Toetatavad tegevused

2.1. „Rakendusuringute ja eksperimentaalarenduse programmi“ elluviimise toetamise tegevused on TAIE 2021–2035 fookusvaldkondade teekaartidest lähtudes järgmised:

2.1.1. ettevõtjate nõustamine rakendusuringute ja eksperimentaalarenduse projektide ettevalmistamisel ja elluviimisel;

2.1.2. rakendusuringute pakkumis- ja nõudluspoole monitooring, rakendusuringute ja eksperimentaalarenduse programmi kujundamine vastavalt ettevõtjate vajadustele ning rakendusuringute ja eksperimentaalarenduse programmi tegevussuundade ja valdkondade valik;

2.1.3. rakendusuringute ja eksperimentaalarenduse programmi elluviimiseks vajalike täiendavate ekspertide kaasamine ning olemasolevate ekspertide pädevuse tõstmine.

2.2. Punktis 2.1. nimetatud tegevuste elluviimiseks vajalikud alategevused koos täpse eelarve ning ajaraamiga määratletakse iga-aastases tegevuskavas, mille kinnitab rakendusasutus.

¹ <https://taie.ee/taie-arengukava-tutvustus>

2.3. Toetatakse tegevusi, mis ei kahjusta oluliselt keskkonnanäesmärke Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 17 tähenduses.

2.4 Ei toetata tegevusi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.06.2021, lk 60–93), artikli 7 lõikes 1.

3. Tulemused

3.1. Näitajad koos vahe- ja sihttasemetega on järgmised:

		Näitaja nimetus ja mõõtühik	Algtase (2022)	Vahe-sihttase (2024)	Sihttase (2029)
Meetmete nimekirja näitajad	Väljund-näitaja	Toetatavad ettevõtjad (millest: mikro-, väikesed, keskmise suurusega ja suured ettevõtjad) Mõõtühik: ettevõtjad	0	100	350
	Väljund-näitaja	Mitterahalist toetust saavad ettevõtjad Mõõtühik: ettevõtjad	0	100	350

4. Rakendusüksus ja rakendusasutus

Rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*) ja rakendusüksus on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

5. Elluviija ja partner

5.1. Punktis 2.1. nimetatud tegevuste elluviija on riigi sihtasutus Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *elluviija*).

5.2. Partner on AS Metrosert.

5.3. Elluviija sõlmib partneriga partnerlusleping milles sätestatakse partneri õigused, kohustused ja vastutus, maksete tegemise kord ning infovahetuse viis.

6. Sihtgrupp

Toetatavate tegevuste sihtgrupid on:

- 6.1. ettevõtlusest huvitatud või ettevõtlusega alustada soovivad inimesed;
- 6.2. ettevõtjad;
- 6.3. ettevõtjate juhid, arendustöötajad ja omanikud;
- 6.4. ettevõtja olemasolevad või potentsiaalsed investorid;
- 6.5. ettevõtluse edendamise tegevused ja ettevõtluse arengusse panustavad juriidilised isikud ning teadus- ja arendusasutused;
- 6.6. avaliku sektori organisatsioonid ja nende töötajad.

7. Lõppsaaja

Lõppsaajad on Eestis tegutsevad ettevõtjad ja potentsiaalsed ettevõtjad.

8. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood algab 01.07.2023 ja lõpeb 31.10.2029.

9. Tegevuste eelarve

Toetatavate tegevuste eelarve on 8 393 643 eurot, millest Euroopa Liidu toetus on 5 707 677 eurot, riiklik kaasfinantseering 2 685 966 eurot ning toetuse saaja omafinantseering 0 eurot.

Eelarve jaotus 2021–2027	Euroopa Liidu osalus	Riiklik kaasfinantseering	Omafinantseering	KOKKU (100%)
Sekkumine nr 21.1.1.12 ja Rakendusuuringu ja eksperimentaalarenduse programm	5 707 677 (68%)	2 685 966 (32%)	0 (0%)	8 393 643

10. Kulude abikõlblikkus

10.1. Abikõlblikud on punktis 2.1 sätestatud toetatavate tegevuste elluviimisega seotud järgnevad kulud:

- 10.1.1. ühendmääruse § 16 lõikes 1 sätestatud personalikulud;
- 10.1.2. ülejäänud abikõlblikud kulud ühtse määra alusel 40 protsendi ulatuses, arvatuna abikõlblikest otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse §-le 22.

11. Riigiabi

11.1. Elluviija hindab, kas antav toetus on riigiabi ning kontrollib sihtgruppi kuuluva ettevõtja vastavust Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), või seda asendava Euroopa Komisjoni määruse (edaspidi *VTA määrus*) või Euroopa Komisjoni määruse (EL) 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki

abi tunnistatakse siseturuga kokku sobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78, (edaspidi *üldine grupierandi määrus*) nõuetele.

11.2. Kui tegevuse elluviimise käigus antakse ettevõtjale kaudset riigiabi, kohaldatakse antavale abile VTA määruises ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

11.3. Tegevuse elluviimise käigus ettevõtjale antav toetus võib olla ka nõustamiseks antav abi üldise grupierandi määruse artikli 18 tähenduses, või koolitusabi üldise grupierandi määruse artikli 31 tähenduses ning sellisel juhul kohaldatakse abi andmisele nimetatud määruises ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud. Üldise grupierandi määruse artikli 18 alusel antakse abi ainult väike- ja keskmise suurusega ettevõtjale (edaspidi *VKE*).

11.4. Üldise grupierandi määruse alusel toetuse andmisel on abikõlblikud VKE-le nõustamiseks antava abi puhul üldise grupierandi määruse artikli 18 lõikes 3 ja koolitusabi puhul üldise grupierandi määruse artikli 31 lõikes 3 sätestatud kulud.

11.5. Üldise grupierandi määruse alusel toetuse saamiseks esitab ettevõtja abitaotluse, milles märgib üldise grupierandi määruse artikli 6 lõikes 2 märgitud andmed.

11.6. Üldise grupierandi määruse alusel toetuse andmisel määratakse toetuse summa ettevõtjaga seotud otseste kulude alusel ning see ei tohi ületada üldise grupierandi määruse artikli 4 lõikes 1 toodud piirmäärasid. Üldise grupierandi määruse alusel antava toetuse määr on 50 protsenti abikõlblikest kuludest. Üldise grupierandi määruse artikli 31 alusel antava toetuse korral võib toetuse määra suurendada keskmise suurusega ettevõtja puhul 10 protsenti võrra ja väikese suurusega ettevõtja puhul 20 protsenti võrra.

11.7. VTA määruises kohaselt ei tohi antud vähese tähtsusega abi koos käesoleva käskkirja alusel antava toetusega ja muude Euroopa Komisjoni määruste kohaselt antud vähese tähtsusega abiga jooksva majandusaasta ja kahe eelnenud majandusaasta jooksul kokku ületada 200 000 eurot.

11.8. Vähese tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on VTA määruises artikli 2 lõike 2 kohaselt omavahel seotud.

11.9. Vähese tähtsusega abi puhul võetakse toetuse andmisel arvesse VTA määruises artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähese tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

11.10. Elluviija peab teavitama ettevõtjat vähese tähtsusega abi või riigiabi andmisest, abi summa suurusest ning kandma antava abi andmed riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise registrisse.

11.11. Elluviija peab abi andmist käsitlevaid andmeid säilitama kümme aastat alates käesoleva käskkirja alusel viimase abi andmise päevast.

11.12. Käskkirja ei kohaldata VTA määruises artikli 1 lõikes 1 ja üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 1–5 sätestatud juhtudel, üldise grupierandi määruse alusel antava abi puhul raskustes oleva

ettevõtja osas üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 tähenduses ega hasartmänguvaldkonnas tegutsevatele ettevõtjatele.

11.13. Käskkirja ei kohaldata ettevõtjale, kelle suhtes on Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus, mis on täitmata.

12. Toetuse maksmise tingimused ja kord

12.1. Toetust makstakse elluvijale tegelike kulude alusel ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 alusel. Kõik ülejäänud abikõlblikud kulud hüvitatakse ühtse määra alusel otsestest personalikuludest vastavalt ühendmääruse § 28 lõikele 4.

12.2. Abikõlblike kulude tõendamisel arvestatakse ainult raamatupidamise algdokumentide alusel ja pangaülekande (välja arvatud lihtsustatud kulude korral) teel tasutud kuludega.

12.3. Toetuse maksmise eelduseks on projekti tegevustest tingitud abikõlblike kulude tekkimist tõendavate kuludokumentide või nende koopiade esitamine ning nende kinnitamine rakendusüksuse poolt.

12.4. Maksetaotluse menetlemine toimub vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjelduse alusel välja töötatud protseduuridele.

13. Elluvijja ja partneri õigused ja kohustused

13.1. Elluvijja kohustused:

13.1.1. koostab iga-aastase tegevuskava ja indikatiivse eelarve ning kooskõlastab selle hiljemalt tegevuste elluviimisele eelneva aasta detsembris rakendusasutusega;

13.1.2. lähtub iga-aastase tegevuskava koostamisel ühendmääruse §-st 7;

13.1.3. viib tegevused ellu korrektselt ning kasutab saadud toetust sihtotstarbeliselt, kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa eesmärkide saavutamisele, olema tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud;

13.1.4. vastutab eesmärkide saavutamise eest;

13.1.5. koostab ja esitab punktis 14 nõutud aruandeid, esitab rakendusüksusele ja rakendusasutusele tähtaegselt nõutud informatsiooni;

13.1.6. tagab kinnitatud eelarvest kinnipidamise;

13.1.7. võimaldab teostada auditit ja kontrolli vastavalt ÜSS2021_2027-le;

13.1.8. osutab auditi ja kontrolli kiireks läbiviimiseks igakülgset abi;

13.1.9. tagab tegevustes osalenud ettevõtjate andmete olemasolu ÜSS2021_2027 §-s 21 sätestatud registris iga poolaasta lõpu seisuga hiljemalt poolaastale järgneva teise nädala lõpuks;

13.1.10 tagab tegevuste elluviimisel kooskõla Euroopa Liidu põhiõiguste harta nõuetega.

13.2. Elluvijja õigused:

13.2.1. teha rakendusasutusele ettepanekuid käskkirja ja eelarvejaotuse muutmiseks;

13.2.2. vajadusel kaasata eksperte.

14. Aruandlus

14.1. Elluviija esitab rakendusüksusele ja rakendusasutusele tegevuste elluviimise kohta vahearuande iga-aastaselt, 31. detsembri seisuga järgmise aasta 15. jaanuariks. Rakendusüksus võib nõuda vahearuanete esitamist sagedamini, määrates aruandeperioodi kuupäeva ja aruande esitamise tähtaja. Kui tegevuste alguse ja esimese vahearuande perioodi kuupäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtajaks.

14.2. Lõpparuanne esitatakse rakendusüksusele koos viimase maksetaotlusega.

14.3. Vahe- ja lõpparuande kinnitab rakendusüksus.

14.4. Vahe- ja lõpparuandes kajastatakse järgmine informatsioon:

14.4.1. tegevuste aruandlusperiood;

14.4.2. teostatud tegevused ning andmed tegevuste edenemise ning väljund- ja tulemusnäitajate saavutustasemete kohta, sealhulgas panus Eesti 2035 sihtidesse, eesmärkidesse ja näitajatesse, kaasa arvatud horisontaalsete põhimõtetega seotud näitajatesse;

14.4.3. elluviija hinnang tegevuste ja horisontaalsetesse põhimõtetes panustamise tulemuslikkusele;

14.4.4. muu toetuse elluviimisega seotud teave;

14.4.5. elluviija kinnitus andmete õigsuse kohta.

15. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

15.1. Finantskorrektsioone teeb rakendusasutus vastavalt ÜSS2021_2027 §-le 28.

15.2. Toetus makstakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-dele 29 ja 30.

16. Vaiete lahendamine

16.1. Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale tuleb esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 3.

16.2. Rakendusasutuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusasutusele vastavalt ÜSS2021_2027 § 31 lõikele 1 ja § 32 lõikele 2.

16.3. Vaie vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristjan Järvan

ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister